

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/nauka-i-edukacja/badania-historyczne/konferencje/26613,Konferencja-naukowa-Po-jednej-i-drugiej-stronie-linii-Ribbentrop-Molotow-Okupacja.html>
02.03.2026, 12:32

Strona znajduje się w archiwum.

Konferencja naukowa „Po jednej i drugiej stronie linii Ribbentrop-Mołotow. Okupacja niemiecka i sowiecka ziem polskich w latach 1939-1941 w porównaniu” – Warszawa, 29-30 września 2015

29.09.2015

Trwający od 1 września 1939 do 8 maja 1945 roku konflikt zbrojny od pierwszych dni obejmował ziemie polskie. Polska była jedynym krajem, który podczas II wojny światowej doświadczył w tym samym okresie zarówno okupacji niemieckiej, jak i sowieckiej. Na mocy protokołu dodatkowego do paktu Ribbentrop-Mołotow z 23 sierpnia 1939 roku oba mocarstwa totalitarne podzieliły między siebie nie tylko terytorium II Rzeczypospolitej, ale i strefy wpływów w Europie Środkowo-Wschodniej.

Symbolem „braterstwa broni” Wehrmachtu i Armii Czerwonej stała się wspólna defilada, która odbyła się 22 września 1939 roku w Brześciu nad Bugiem. Jednak – na co wskazują wyniki dotychczasowych badań historycznych – nie dowiedziono, by Berlin i Moskwa współpracowały z sobą w stosowaniu represji wobec obywateli II Rzeczypospolitej, chociaż popełnione przez obu okupantów zbrodnie miały miejsce w tym samym czasie.

Między oboma systemami okupacyjnymi, niemieckim i sowieckim, można zauważyć zarówno podobieństwa, jak i różnice. Właśnie ich analiza będzie wiodącym tematem konferencji. Dorobek polskiej historiografii jest pod tym względem dość skromny. Badania nad ziemiami wcielonymi do Rzeszy i Generalnym Gubernatorstwem oraz włączonymi do ZSRS Kresami Wschodnimi prowadzono niezależnie, bez stosowania na szerszą skalę metody porównawczej.

Zadaniem referentów będzie nie tylko podsumowanie stanu dotychczasowych badań na temat obu okupacji, ale przede wszystkim zwrócenie szczególnej uwagi na analogie i odmienności oraz – co w wielu wypadkach będzie nieuniknione – postawienie nowych pytań i postulatów badawczych. Przedmiotem obrad będą następujące zagadnienia

- System okupacyjny – geneza i implementacja
- Polityka represyjna
- Gospodarka
- Społeczeństwo
- Kultura

Każdy temat będzie opracowany przez zespół dwóch historyków, badacza okupacji niemieckiej i badacza okupacji sowieckiej. Każdy z nich przedstawi wystąpienie, w którym zaprezentuje najważniejsze aspekty dotyczące badanego problemu. Wspólnym zadaniem obu historyków będzie dokonanie pogłębionej analizy mającej na celu uchwycenie różnic i podobieństw

międzydwoma systemami okupacyjnymi w odniesieniu do konkretnego tematu. Topodsumowanie będzie najistotniejszą częścią wystąpienia dotyczącego każdego zbadanych problemów.

Konferencja odbędzie się w Centrum Edukacyjnym IPN im. Janusza Kurtyki „Przystanek Historia” w Warszawie przy ul. Marszałkowskiej 21/25.

Wstęp wolny. Serdecznie zapraszamy.

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Centrala



zdjęcie 1

Pliki do pobrania

[Program konferencji \(pdf, 647.54 KB\)](#)